

Förbundskansler Adenauer, till höger och DN:s chefredaktör Herbert Tingsten i samtal.

Herbert Tingsten...

(Forts. från sidan 1)

"Seger för nynazismen i Tyskland"

Men man förstår väl hans utomordentliga auktoritet. Vid de internationella presskonferenserna de tre senaste åren har en rad av Västerås främsta politiska talare uppträtt. Pressmän är inte lätta att entusiasmera och mot politiska charmörer har de en misstänksamhet som kanske delvis bottnar i avund. Av de talare jag här avser var Adenauer, trots att han inte var kvick eller passionerat patetisk, den som gjorde den ojämförligt största lyckan i den meningen att han syntes så djupt övertygad om sin sak och därför övertygade åhörarna.

Parisfördragen

Mina frågor börjar med de nyss antagna Parisfördragen.

— Kommer de att verkställas utan svårigheter, trots den hårda socialdemokratiska oppositionen, eller hotas de av motståndaktioner och sabotage?

Kanslern tvekar inte om svaret. Om ett par veckor går fördragen igenom i förbundsrådet. Med all säkerhet blir de lojalt verkställda. Även de socialdemokratiska fackföreningarna betonar att de böjer sig för det i laga former beslutade; det kommer inte att falla dem in att sabotera. Kanslerns sätt att tala om den debatt som förts sedan årtal visar att han anser motståndet mot Europaarmén, respektive Parisfördragen, till stor del bottna i partitaktiska beräkningar, i önskan att ställa ett alternativ till regeringens politik.

— Kan fördragsbeslutet påverka möjligheterna till en återförening av Västtyskland och Östtyskland?

Kanslern betonar att samverkan med Västern och den västtyska uppbyggnaden enligt hans mening förbättrar utsikterna till en återförening. Då jag yppar mina tvivel på att fördragen i det avseendet skall ha någon som helst betydelse, blir jag av kanslerns svar övertygad om att han inte — som många trott — i denna punkt är en taktiker som känner sig tvungen att anläta ett visst argument, utan att han djupt tror på en utveckling i den angivna riktningen. Det är inte fråga om att återvinna Östtyskland genom hot, tvärtom. Då Västerås samverkan, dess "integration" blivit ett faktum, kommer ryssarna att bli mera benägna för en uppgörelse, en avspänning, de kommer att överge splittringens politik. I detta läge är det tänkbart, ja, sannolikt, att man kommer fram till en överenskommelse eller en serie överenskommelser som gör slut på det kalla kriget; den enighet som nästan alla tyskar önskar kan då bli verklighet.

— Skulle det avtal om en Europaarmé som stälptes i Paris ha varit mycket bättre än Parisfördragen?

— Ja, naturligtvis. Men vad som

nu beslutats är första steget. En närmare sammanslutning av det fria Europa är framtidslinjen. Vad vi nu vunnit skall hjälpa oss att gå vidare på den vägen.

Tyskland och nazismen

— I Sverige är många rädda för en ny nazistisk rörelse i Tyskland. Man pekar på de f. d. nazister som fått höga befattningar, på hyllningarna för krigsförbrytarna, på den nynazistiska propagandan. Anser ni riskerna vara stora?

— Nej, en segrande nazism eller något liknande är inte tänkbar i Tyskland. Se på röstsiffrorna, på det totala fiasko som extremisterna gjort vid val efter val. De tyska partierna inte bara bekänner sig till demokratin, de tror på demokratin. Nazismen framstår för massan av det tyska folket i främsta rummet som orsaken till krig och nederlag. Den erfarenheten glöms inte; därför är möjligheterna för en nazistisk rörelse nu så ojämförligt mycket mindre än under Weimartiden. Att en del förutvarande nazister fått betrodna poster är naturligt, då så gott som alla ämbetsmän och i det offentliga livet arbetande nästan automatiskt blev nazister under Hitler. Vad hyllningarna för de krigsdömda beträffar får man komma ihåg att det gällt ett ganska litet antal personer.

De politiska krigsförbrytarna har sannerligen inte varit populära; i fråga om en man som von Neurath förklaras den välvilja han mött av hans höga ålder och av hans svåra upplevelser under fängelsetiden. Militärer som frigivits efter en tids fängelse har hyllats i några fall i sina hemorter. Men det är inte ett ställningstagande för nazismen som här kommer fram, utan gamla krigsdeltagares känsla för en kamrat.

— Weimarrpubliken och Bonnrepubliken?

— Vad jag sagt visar att jag anser Bonnrepubliken mera framgångsrik och stabil. Ett bevis härpå är att vi haft en enda regering under mer än fem år och att för närvarande ett parti har majoritet i förbundsdagen; något sådant förekom inte under Weimartiden. Alla partier av någon vikt är demokratiska. Socialdemokraterna har blivit nationalistiska, det är sant, men de är inte längre marxister. Ingen socialdemokratisk riktning kan nu tänka sig att samarbeta med kommunismen eller uppta dess metoder — det betyder politisk undergång i våra dagars Tyskland.

Förbundskanslern vill inte ingå på någon närmare jämförelse mellan tysk och svensk utrikespolitik. Vad man än anser om de skandinaviska ländernas skilda utrikespolitiska linjer, säger han, så är det klart att Sverige i en central punkt följt samma politik som Tyskland nu slår in på: Sverige har ett starkt försvaret och bidrar på det sättet till Europas stabilitet.

HERBERT TINGSTEN